

Phật giáo trong đời sống "mỗi khuôn hình kể một câu chuyện"

ISSN: 2734-9195 09:56 01/11/2026

Giá trị cuối cùng không chỉ nằm ở số lượng tác phẩm được trưng bày hay mức độ thu hút của một sự kiện, mà còn ở chất lượng câu chuyện được kể, chiều sâu nhận thức được khơi gợi và khả năng kết nối di sản với đời sống hiện tại.

Với 2.288 tác phẩm dự thi của 344 tác giả đến từ 31 tỉnh, thành phố, Cuộc thi ảnh “Phật giáo trong đời sống” lần thứ III mở ra không gian kết nối nghệ thuật nhiếp ảnh với những giá trị nhân văn của đạo Phật. Từ sự tỉ mỉ trong gìn giữ nghệ thuật tạo tác tượng Phật, bước chân tu tập nơi thánh tích đến ánh sáng sẽ chia và vẻ thanh thản của đời sống tu trì..., mỗi khuôn hình gợi mở một cách tiếp cận Phật giáo qua ngôn ngữ hình ảnh.

Từ khoảnh khắc nhiếp ảnh đến những giá trị nhân văn

Sáng 31/10/2026, tại chùa Quán Sứ, Hà Nội, lễ công bố, trao giải Cuộc thi ảnh “Phật giáo trong đời sống” lần thứ III và khai mạc triển lãm đã diễn ra, giới thiệu những tác phẩm nhiếp ảnh phản ánh nhiều phương diện của Phật giáo trong đời sống đương đại.

Cuộc thi do BTS GHPGVN Thành phố Quảng Ninh chủ trì, Công ty Cổ phần Du lịch Văn hóa Ngọa Vân - Yên Tử phối hợp triển khai.

Theo BTC, cuộc thi nhận được 2.288 ảnh của 344 tác giả đến từ 31 tỉnh, thành phố, tập trung vào hai đề tài: “Phật giáo trong đời sống” và Ngọa Vân. Qua các vòng chấm chọn, Ban giám khảo lựa chọn 107 tác phẩm để trưng bày triển lãm và 15 tác phẩm trao giải, gồm một giải Nhất, một giải Nhì, ba giải Ba và 10 giải Khuyến khích.

Những con số ấy cho thấy phạm vi tham gia của cuộc thi, đồng thời phản ánh sự quan tâm của các tác giả nhiếp ảnh đối với đời sống Phật giáo và những giá trị văn hóa gắn với di sản.

Mỗi bức ảnh về đời sống tu tập gợi mở câu chuyện về sự chuyên cần và tỉnh thức, hình ảnh về hoạt động phụng sự cộng đồng, khuôn hình về cảnh quan, kiến trúc tự viện có thể đưa người xem đến gần hơn với chiều sâu lịch sử và văn hóa Phật giáo.

Khi hình thức nghệ thuật gắn với quan sát chân thực và chiều sâu nhân văn, bức ảnh có thể trở thành điểm khởi đầu cho hành trình tìm hiểu, suy ngẫm và đối thoại về Phật giáo trong xã hội đương đại.

Tác phẩm "Nét son"

Trong tác phẩm *Nét Son* của tác giả Dương Mạnh Khiêm (Hà Nội), hình ảnh người nghệ nhân tập trung tô từng nét sơn trên gương mặt tượng Phật gợi lên vẻ đẹp của lao động thủ công gắn với sự thành kính. Công việc bảo tồn và hoàn thiện một pho tượng không chỉ đòi hỏi kỹ thuật, sự khéo léo mà còn cần sự kiên nhẫn và thái độ trân trọng đối với đối tượng được thực hiện.

Từ góc nhìn văn hóa, tác phẩm gợi nhắc rằng di sản Phật giáo không chỉ tồn tại trong những công trình kiến trúc hay pho tượng đã hoàn thành, mà còn được gìn giữ qua bàn tay, tri thức và sự tận tâm của những người trực tiếp tham gia bảo tồn. Mỗi nét sơn được thực hiện cẩn trọng là một phần của quá trình tiếp nối kỹ nghệ truyền thống, góp phần gìn giữ diện mạo và giá trị của những tác phẩm nghệ thuật tâm linh.

Nếu *Nét Son* hướng sự chú ý vào bàn tay người nghệ nhân, thì *Bước Chân Trên Thềm Thánh Tích* của tác giả Đặng Hồng Long (TP.Hồ Chí Minh) đưa người xem đến với hình ảnh chư tăng và Phật tử thiêu hành quanh ngọn tháp gạch cổ kính.

Bóng hình phản chiếu trên nền đá sau mưa tạo nên một không gian trầm lắng, nơi chuyển động của con người hòa cùng vẻ tĩnh tại của di tích.

Tác phẩm "Bước Chân Trên Thềm Thánh Tích"

Điểm gợi mở của tác phẩm nằm ở sự hiện diện đồng thời của quá khứ và hiện tại. Ngọn tháp cổ lưu giữ dấu ấn thời gian, trong khi bước chân của chư tăng và Phật tử cho thấy không gian di sản vẫn tiếp tục được tiếp cận và trải nghiệm.

trong đời sống hôm nay. Di sản vì thế không chỉ là đối tượng để chiêm ngưỡng, mà còn có thể trở thành môi trường nuôi dưỡng sự tìm hiểu, thực hành và tiếp nối truyền thống tâm linh.

Một chiều kích khác của đời sống Phật giáo được thể hiện trong *Chung Lờ Nguyễn Cầu* của tác giả Lê Hồng Minh (Quảng Ninh). Hình ảnh hai người phụ nữ cùng nâng niu ngọn đèn hoa đăng giữa đêm tối, theo lời bình của Ban biên tập - Ban tổ chức, gợi lên sự sẻ chia, tình đồng cảm và khát vọng hướng thiện.

Chung Lờ Nguyễn Cầu

Ánh sáng của ngọn đèn trở thành điểm nhấn thị giác, đồng thời mang ý nghĩa biểu tượng về niềm tin và sự bình an. Nhưng sức gợi của tác phẩm không chỉ nằm ở ánh sáng ấy, mà còn ở hình ảnh hai người cùng nâng niu một ngọn đèn. Đó là hành động nhỏ, song có khả năng gợi mở mối liên hệ giữa đời sống tâm linh và nhu cầu được đồng cảm, kết nối của con người.

Trong khi đó, *Thanh Thản Đời Sống Tu Trì* của tác giả Trần Minh Thông (Vĩnh Long) lựa chọn khoảnh khắc giản dị: hai vị sư che ô vàng, thong dong bước qua vòm cổng đá cổ được chạm khắc tinh xảo, hướng ra khoảng trời rộng mở. Bố cục tối giản cùng dáng đi bình thản tạo nên cảm giác nhẹ nhàng, đưa sự chú ý của người xem từ kiến trúc sang con người và nếp sống tu hành.

Thanh Thân Đời Sống Tu Trì

Không cần nghi lễ lớn hay khung cảnh đông người, tác phẩm vẫn gợi mở được vẻ đẹp của đời sống tu trì qua khoảnh khắc đời thường. Sự thanh thân trong hình ảnh có thể gợi nhắc đến quá trình rèn luyện nội tâm, sống có chính niệm và giảm bớt sự chi phối của những lo toan không cần thiết.

Bốn tác phẩm, với bốn cách lựa chọn khoảnh khắc và tổ chức hình ảnh khác nhau, cùng cho thấy nhiếp ảnh có thể tiếp cận Phật giáo từ nhiều phương diện.

Ngọa Vân và câu chuyện di sản Phật giáo Trúc Lâm

Ngọa Vân gắn liền với hành trình tu hành cuối đời của Phật hoàng Trần Nhân Tông, vị vua sáng lập Thiền phái Trúc Lâm Yên Tử.

Tác phẩm "Ngọa Vân thánh địa Trúc Lâm"

Di sản Phật giáo không chỉ là những công trình kiến trúc hay địa điểm có giá trị lịch sử. Di sản còn bao gồm hệ thống tư tưởng, thực hành tu tập, truyền thống văn hóa và những giá trị đạo đức đã góp phần hình thành bản sắc cộng đồng.

Với Thiền phái Trúc Lâm, tinh thần gắn kết giữa tu tập và đời sống là phương diện đáng chú ý khi tìm hiểu di sản. Việc giới thiệu Ngọa Vân qua các tác phẩm nhiếp ảnh vì thế có thể mở ra cơ hội để công chúng tiếp cận không chỉ cảnh quan của một thánh tích, mà còn tìm hiểu sâu hơn về cuộc đời Phật hoàng Trần Nhân Tông và Di sản tư tưởng của Thiền phái Trúc Lâm.

Theo Ban tổ chức, các tác phẩm được trưng bày tại chùa Quán Sứ từ ngày 31/10 đến ngày 07/11/2026, sau đó tiếp tục được giới thiệu tại Làng Thiền Ngọa Vân, Quảng Ninh, từ ngày 08/12 đến ngày 19/12/2026.

Khi nghệ thuật trở thành nhịp cầu văn hóa

Cuộc thi ảnh “Phật giáo trong đời sống” lần thứ III không chỉ hướng đến việc tôn vinh những tác giả, tác phẩm tiêu biểu, mà còn đặt ra vấn đề rộng hơn: làm thế nào để những giá trị văn hóa Phật giáo được truyền tải bằng các hình thức sáng

tạo phù hợp với đời sống hiện đại.

Giải Nhất, tác phẩm "Phật ngự giữa mây ngàn trên nóc nhà Đông Dương"

Trong hoạt động truyền thông văn hóa, nhiếp ảnh có lợi thế ở khả năng cô đọng thông tin vào một khoảnh khắc, bố cục và một điểm nhìn. Tuy nhiên, để tạo ra sức lan tỏa có chiều sâu, tác phẩm cần vượt qua việc ghi nhận bề mặt, hướng đến khả năng kể chuyện và khơi gợi suy ngẫm.

Giải Nhì, tác phẩm "Ngưỡng mộ vì sự hi sinh cho Phật pháp"

Với đề tài Phật giáo, điều đó đòi hỏi sự kết hợp giữa năng lực sáng tạo nghệ thuật, hiểu biết về bối cảnh văn hóa và thái độ tôn trọng đối với đời sống tu tập. Một tác phẩm có thể đẹp về hình thức, nhưng chiều sâu hàm nghĩa còn phụ thuộc vào khả năng giúp người xem hiểu hơn về ý nghĩa của khoảnh khắc được ghi lại.

Từ phương diện Phật học, nghệ thuật có thể trở thành phương tiện kết nối con người với những giá trị đạo đức và tinh thần. Nghệ thuật không thay thế việc

học hỏi, thực hành hay chiêm nghiệm giáo lý; song, bằng ngôn ngữ riêng, nghệ thuật có thể khơi mở sự quan tâm, tạo điểm tiếp xúc ban đầu và thúc đẩy nhu cầu tìm hiểu.

Trao giải tác giả đạt Giải Ba

Điều này đặc biệt có ý nghĩa khi việc giới thiệu Phật giáo không chỉ hướng đến những người đã có nền tảng tu học, mà còn đến đông đảo công chúng với những trải nghiệm và mối quan tâm khác nhau. Khi được thực hiện bằng tinh thần chân thực, sáng tạo và có trách nhiệm, nhiếp ảnh có thể giúp những câu chuyện về Phật giáo trở nên dễ tiếp cận hơn, đồng thời góp phần giới thiệu các giá trị văn hóa đến với xã hội.

Các tác phẩm đạt Giải Khuyến khích

Nhân dịp này, Ban tổ chức cũng thông tin về kế hoạch ra mắt sách ảnh nghệ thuật *Di sản - Phật giáo - Đời sống: Hòa Quang Đồng Trần* trong Tuần Di sản Văn hóa Ngọa Vân năm 2026, diễn ra từ ngày 08/12 đến ngày 19/12/2026. Chương trình hướng đến Đại lễ tưởng niệm 718 năm Phật hoàng Trần Nhân Tông nhập niết bàn và 768 năm ngày Ngài Đản sinh.

Những ấn phẩm như vậy có thể tiếp tục lưu giữ các tác phẩm nhiếp ảnh, mở rộng khả năng tiếp cận của công chúng và tạo thêm nguồn tư liệu phục vụ việc nghiên cứu, giới thiệu di sản Phật giáo.

Từ cuộc thi ảnh đến triển lãm và sách ảnh, các hình thức sáng tạo này cho thấy khả năng phối hợp giữa nghệ thuật, văn hóa và hoạt động truyền thông trong việc giới thiệu Phật giáo. Giá trị cuối cùng không chỉ nằm ở số lượng tác phẩm được trưng bày hay mức độ thu hút của một sự kiện, mà còn ở chất lượng câu chuyện được kể, chiều sâu nhận thức được khơi gợi và khả năng kết nối di sản với đời sống hiện tại.

Bài và ảnh: **Thường Nguyên**